

บทบรรณาธิการ

วารสาร “ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม” ฉบับนี้มีบทความทั้งสั้นแปดเรื่อง แบ่งเป็นบทความวิจัยหกเรื่อง โดยจำแนกเป็นบทความในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาษา จำนวนสี่เรื่องและที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจำนวนสองเรื่อง ส่วนบทความวิชาการ อีกสองเรื่องนั้นเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อที่ปรากฏในสังคมวัฒนธรรม ลุ่มน้ำโขงและความเชื่อซึ่งส่งผลต่อวิถีปฏิบัติในศาสนาพุทธนิกายมหายานและ ศาสนาเต๋า

บทความเรื่องแรก คือ “การศึกษาการเปลื้องยศคำต้องห้ามในบทบรรยายใต้ ภาพชุดการ์ตูนแอนิเมชันสำหรับผู้ใหญ่เรื่องBig Mouthจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย” ผู้เขียนชี้ว่าภาพชุดการ์ตูนแอนิเมชันเรื่องดังกล่าวจำนวนสามซีซั่น (31 ตอน) ซึ่งฉาย ในเว็บไซต์เน็ตฟลิกซ์เป็นสื่อที่มีคำต้องห้ามอัน ได้แก่ ถ้อยคำที่มีความหยาบคาย ไม่ใช้ในสังคมสุภาพชนปรากฏอยู่ในบทสนทนาของตัวละครเป็นจำนวนมาก เนื่องจาก เรื่องราวส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็กในวัยมัธยมศึกษาตอนต้นที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและอารมณ์ ผลการวิจัยชี้ว่ากลวิธีการเปลื้องยศคำต้อง ห้ามภาพชุดการ์ตูนแอนิเมชันเรื่องนี้มีแปดวิธี ได้แก่ การเปลื้องโดยใช้การแทนที่ทาง วัฒนธรรม การเปลื้องโดยใช้คำที่เป็นกลางมากขึ้นหรือแสดงอารมณ์น้อยกว่าต้นฉบับ การเปลื้องแบบตรงตัว การเปลื้องโดยใช้คำกว้าง การเปลื้องโดยการละไม่แปล การเปลื้องแบบเรียบเรียงใหม่โดยใช้คำอื่นที่มีความเกี่ยวข้อง การเปลื้องแบบเรียบเรียงใหม่โดยใช้ คำที่ไม่มีความเกี่ยวข้อง และการเปลื้องโดยใช้คำยืมหรือคำยืมร่วมกับคำอธิบาย

“การวิเคราะห์เจตคติของนักศึกษาไทยระดับปริญญาตรีเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ ทัศนคติการแปลและการปฏิบัติ เนื้อหารายวิชา กิจกรรมงานแปลและประโยชน์ที่ได้รับ จากเรียนรายวิชาการแปล” เป็นบทความเรื่องที่สองซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจ เจตคติของนักศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษธุรกิจชั้นปีที่ 2 ของมหาวิทยาลัยรัฐบาล แห่งหนึ่งของภาคใต้ซึ่งลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการแปลภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ทั้งหมดจำนวน 49 ราย เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทัศนคติการแปลและการปฏิบัติ เนื้อหา รายวิชา กิจกรรมและงานแปลต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับจากการแปลในบริบทของ การเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผลการศึกษาชี้ว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีเจตคติ ในเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ทัศนคติการแปลและการปฏิบัติในรายวิชาการแปล

ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง พวกเขาตระหนักในประโยชน์ มีความชอบสนใจเรียนเนื้อหาและทำกิจกรรมการแปลต่าง ๆ ในระดับที่แตกต่างกัน และเห็นว่าประโยชน์สูงสุดที่ได้รับจากการเรียนรายวิชานี้คือเพื่อพัฒนาปรับปรุงทักษะด้านการแปล การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการแปลและการปฏิบัติ

บทความเรื่องที่สาม “ภาวะหลายภาษาของวัยรุ่นผู้ไทในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหลายภาษาและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ของบิดามารดากับภาวะหลายภาษาของวัยรุ่นผู้ไทในโรงเรียนธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 161 คน ซึ่งมีภูมิหลังทางชาติพันธุ์เป็นชาวผู้ไท ผลการวิจัยสะท้อนว่าวัยรุ่นกลุ่มดังกล่าวมีภาวะหลายภาษาเนื่องจากมีความสามารถในการฟังและการพูดภาษาได้ตั้งแต่สองถึงสี่ภาษา ได้แก่ ผู้ไท ลาวอีสาน ญ้อ และไทย โดยส่วนใหญ่สามารถพูดและฟังเข้าใจภาษาผู้ไท ลาวอีสาน และไทยได้มากที่สุด

บทความเรื่องที่สี่ “การวิจัยและพัฒนาสปาฮาลาล: วัฒนธรรมสุขภาพในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย” วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจองค์ประกอบความคาดหวังของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามต่อรูปแบบการให้บริการสปาฮาลาล เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพคู่มือสปาฮาลาล และเพื่อถ่ายทอดความรู้ ประเมินผลการฝึกอบรม และประเมินผลการนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรม ผลการศึกษาชี้ว่าผู้รับบริการสปาชาวไทยอิสลามในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้คาดหวังในองค์ประกอบการให้บริการของพนักงานสูงที่สุด จนนำไปสู่การพัฒนาคู่มือสปาฮาลาลที่สอดคล้องกับศาสนบัญญัติของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ให้บริการสปาในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่วิจัยมีความพึงพอใจต่อการอบรมการพัฒนาสปาฮาลาลอยู่ในระดับมาก

บทความเรื่องที่ห้า “ประเพณีตักบาตรพระร้อยทางเรือ : บทบาทต่อชุมชนมอญลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของประเพณีตักบาตรพระร้อยทางเรือของชาวมอญลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้เขียนอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาผ่านทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของวิลเลียม บาสคอม

โดยชีวภาพของประเพณีตักบาตรพระร้อยทางเรือ ได้แก่ บทบาทการสืบทอดและสร้างสรรค์ประเพณีในพุทธศาสนา บทบาทความเป็นหนึ่งเดียวและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนมอญลาดกระบัง บทบาทด้านทุนวัฒนธรรมการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและภาครัฐ และบทบาทในการแสดงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของชุมชนมอญลาดกระบัง

บทความเรื่องที่หก “เจ็ทเหอ : การสร้างความทรงจำร่วมในสวนสาธารณะตำบลจันทน์” มุ่งศึกษาการสร้างความทรงจำร่วมเกี่ยวกับเจ็ทเหอซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์การเดินทางของจีนที่บุกเบิกสำรวจทางทะเลไปยังดินแดนตะวันตกถึงเจ็ดครั้งในเวลา 28 ปี ผลการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยทางประวัติศาสตร์ชี้ว่าสวนสาธารณะเจ็ทเหอ ตำบลจันทน์ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศจีนเป็นบ้านเกิดของเจ็ทเหอและเป็นสถานที่ฝังศพบิดาของเจ็ทเหอ ด้วยเหตุนี้ พื้นที่ดังกล่าวจึงมีความเชื่อมโยงกับชีวิตของชนภายหลังก่อตั้งรัฐบาลและคนในท้องถิ่นได้สร้างความทรงจำร่วมเกี่ยวกับเจ็ทเหอในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ปฏิมากรรมเจ็ทเหอ หอนอนุสรณ์การแสดงเจ็ทเหอ การแกะสลักรูปภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเจ็ทเหอ บนกำแพง กำล่อนคู่ เป็นต้น รวมทั้งการจารึกความทรงจำร่วมผ่านตัวหนังสือเพื่อยกย่องคุณงามความดี ความรู้และความสามารถของบุคคลดังกล่าวให้ชนรุ่นหลังได้ระลึกถึงและภาคภูมิใจ

บทความเรื่องที่เจ็ด “แฉน : การศึกษาเทววิทยาเชิงประวัติศาสตร์” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทววิทยาเชิงประวัติศาสตร์ของแฉน ผลการศึกษาชี้ว่าความเชื่อเรื่องแฉนเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์และมีอิทธิพลต่อสังคม และวัฒนธรรมอีสานมาตั้งแต่สมัยโบราณในสองประเด็น ได้แก่ “มโนทัศน์ทางประวัติศาสตร์” มีเนื้อหาเป็นตำนานที่ยากต่อการพิสูจน์ความจริง ซึ่งแบ่งเป็นประวัติศาสตร์โลก ประวัติศาสตร์มนุษย์ และประวัติศาสตร์สังคม และประเด็นที่สองได้แก่ “ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นจริง” เป็นเรื่องราวซึ่งสามารถสืบค้นได้จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของแฉนที่มีต่อสังคมอีสานในอดีตสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน บทบาทดังกล่าวประกอบด้วย บทบาทต่อการปกครอง บทบาทต่อสังคม บทบาทต่อวัฒนธรรม และบทบาทต่อศิลปวัตถุ

บทความเรื่องสุดท้าย “พระโพธิสัตว์กวนอิมกับความเชื่อเรื่องการรับประทานเนื้อวัวในมุมมองวิถีปฏิบัติแบบจีนในพุทธศาสนาเถรวาทและศาสนาเต๋า” มุ่งนำเสนอประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างพระโพธิสัตว์กวนอิมกับความเชื่อเรื่องการละเว้นจากการรับประทานอาหารที่ปรุงจากเนื้อวัว โดยวิเคราะห์ผ่านวิถีปฏิบัติแบบจีนในศาสนาพุทธฝ่ายมหายานและศาสนาเต๋า จากการศึกษาพบว่าพระโพธิสัตว์กวนอิมกับความเชื่อเรื่องการไม่รับประทานเนื้อวัวนั้นไม่มีความเชื่อมโยงกับวิถีปฏิบัติแบบจีนในพุทธศาสนาเถรวาท ในขณะที่ศาสนาเต๋านั้นก็ปรากฏเพียงมุมมองที่ว่าไม่ควรรับประทานเนื้อของวัวซึ่งเป็นสัตว์ที่ให้คุณประโยชน์ให้กับมนุษย์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อความเชื่อเรื่องการรับประทานเนื้อวัว ได้แก่ การออกกฎหมายห้ามฆ่าวัวควายเพื่อรับประทานของประเทศจีนในอดีต การที่เนื้อวัวมีราคาแพงในช่วงสงครามหรือช่วงข้าวหายากมากแฉง รวมทั้งความนิยมในซีรีส์ของฮ่องกงเรื่องกำเนิดเจ้าแม่กวนอิม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผู้อ่านจะได้รับมุมมองที่เป็นประโยชน์จากบทความวิจัยและบทความวิชาการข้างต้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพัฒนาหรือต่อยอดผลงานวิชาการของตนเองจนนำไปสู่การเพิ่มองค์ความรู้ทางด้านภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้กับแวดวงวิชาการไทยต่อไป